

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	HIRDETÉSEKET
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	dr. BALOGHY ERNŐ.	BITTERMANN NÁNDOR.	és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Thomann István előadása.

Thomann István, a hirneves kittinó zongoraművész, a budapesti országos zeneakadémia kiváló tanára, vasárnap délután öt órakor tartotta meg a város háza dísztermében magas művészi nivón álló előadását. A városunkba érkező művész fogadására Gozsdu Elek a zombori szabad liceum-egyesület nagyérdemű elnöke ment ki a vasuti állomáshoz és a város díszfogatán kísérte be a városba.

Már jóval öt óra előtt óriási számú intelligens közönség gyűlt össze a város háza dísztermében és azt a zsúfolásig megtöltötte. A közönség soraiban láttuk Latinovits Pál főispánt, Hauke Imre polgármestert és városunk színe-javát. A karzaton és a tanácsszobában is nagyszámú közönség szorongott. A művészt a pódiumon való megjelenése alkalmából a közönség rokonszenves tüntető tapsokkal fogadta.

A Bözendorfer-féle művészi kivitelű remek zongorán mikor felhangzott az első akkord, a közönség már érezte, hogy itt egy ritka, briliáns művész játszik. Teljes csöndben hallgatta végig a közönség a zongoraművészetnek fen-

séges megnyilatkozását. A műsor minden egyes pontját, melyek a zeneköltészet valóságos drágagyöngyei, ugyszólván elragadták a közönséget és egy feledhetetlen műélvezet fogta meg a sziveket. Ily igazán művészi játékban még sohase volt közönségünknek része és ezért hálás elismeréssel adózik a kiváló egyesületnek, mely ezt neki megszerezte.

Thomann István a következő előadást tartotta:

Schumann Róbert.

A zene nagyjai között egyik legelőkelőbb helyet Schumann foglalja el. Biztosítja ezt neki invenciójának ötletessége és eredetisége ép úgy, mint a mindenkor nobilis hangulat, mely minden művét jellemzi. Az olesó hatásokat megveti és minden közönséges dallamot és fordulatot kikerülve tisztán művészi célokat szolgál. Ő abban az időben kezdett szerepelni, mikor a nagy zeneóriások, Haydn, Mozart, Beethoven után, mintegy reakcióképen Henri, Herz, Künter, Kalkbrenner, és hasonló sekély tehetségek voltak a legismertebb és legelterjedtebb művek szerzői. Schumann rajongó lelkének fájt a zenei izlés e hanyatlása és míg a „Davidsbündler“ név alatt quasi egy szövetséget alakított, mely küzdjön ez irány ellen és egy nemesebb elemet hozzon bele a modern zenébe, addig

mindjárt első szerzeményeivel is vakmerően az általa óhajtott, sejtett és álmódott: ugynevezett romantikus stílust teremti meg. Azért mondám az előbb a Davidsbündlerekről, hogy quasi szövetséget, mert valósággal csupán Schumann fejében létezett. Odaszámította mindenekelőtt a vele egytörékvesű és egykoru mestereket, mint Chopint, Mendelsóhnt, néhány kisebb nevű hasonérzésű jó barátját és saját magát: különböző változatokban. T. i. szerepelt ő maga különböző nevek alatt a maga kis képzelt egyletében. Többi közt Eusebius név az ő réveteg lágy kedélyének volt a személyesítője, a Florestan név a szenvedélyes Schumannt rejtette. E két főalaknak és az egész Davidsbündlerschaftnak maradandó emléket állított a Davidsbündler-tánze és a Carneval című ösmert nagy zongorára írt művében, melynek Fináléja a Davidsbündler rohamát festi a Philisterek ellen, kik alatt az általa lenézett zenei nyárspolgárokat értette. Harcolt ő ezek ellen tollal is, midőn a még most is virágzó „Neue Zeitschrift für Musik“-ot megalapította, melyben éles bírálat tárgyává tette a divó sekély szalonzenét és lelkesedéssel küzdött a nemes, az igaz művészetért, és tette ezt oly sikerrel, hogy nemcsak a lapnak nagy olvasó közönséget biztosított, de anuak útján a nemesebb zene művelését minden vonalon előmozdította. E lapba is különféle, de főleg a fennemlített Eusebius és Florestan nevek alatt írt.

Irodalmi működésére kiválóan prades-

A BÁCSCKA tárcája.

Választ.

Kövessetek! Ez az út teli veszéllyel,
Gyötrelmes kétséggel, sajjó szenvedéssel.
Előttem járatlan utak, sziklabércsek
Fenyegető szirtsek, sötét meredélyek,
Hátadnál sístergő, zúgó folyam árja,
Amely mohó vágygyal áldozatját várja.
Melletted, mögötted feneketlen mélység,
Üzött vadként kerzet a bánat, a kétség.
S ha libegve kidőlsz, ha megroggyand térded,
A rögtöni halált megváltásként kéred.
És ha felkelsz újra, ismét hordod a bút . . .
A — Szabadság felé visz ez az út!

Kövessetek! Ez az út pázsiton fut át,
Millió virág szegélyzi puha barsonyát.
Előttem kincs, pompa, mire szemed vágyik,
Ezer szolga lesi ajkad kívánságát.
Hadak virrasztanak drága életedre,
Fegyver csöve villan minden gyanus neszre;
Egybe olvadnak itt nappalba az éjek,
Egybe olvasztják a gyönyörök, az élvek.
S ha fáradsz a kéjbe s pihenésre vágyol,
Szemeidre rászáll varázslatos álom.
Hirből sem ismered a bánatot, a bút . . .
A — Szolgáság felé visz ez az út!

Itt a gyönyör, a kéj, a szégyen, az átok,
Ott a golgotának tövise vár rátok
Válasszatok!

Gyöngyösi Gyula.

Abbázia.

I. Egészezőes utazók.

Az ember lelkének csakugy szüksége van egy kis nyújtózkodásra, mint a testének. Azoknak, akik az élet taposó malmában napról napra lépegetnek néhány kerékfokon, csakugy szükségük van egy kis derékropogtatásra, mint azoknak, akik bőségtől és kényelemtől körülveve, édes semmittevésben morzsolják le napjaikat.

A léleknek szintugy szüksége van egy kis roppintásra, melyet ugy általában emóciónak nevezünk, mert enélkül nem emészt jól meg a mindennapos éledelt, eltompul szint' elkezd berozsdásodni. Az izmokkal még elég könnyen elbánunk: Gyorsabb ítemben taposunk napi teendőnk és így fokozzuk az anyagcsere folyását. A lélekkel is lehetne így elbánni, de sokkalta kényelmesebb, új, kívülről jövő és bennünket hirtelen megrohanó benyomásoknak kitenni magunkat, mint inten-

ziv szellemi munkálkodás által lelkünknek begyepesedő talaját új termékenységre, ugyszólva, belterjes gazdálkodásra alkalmassá tenni. Ime az utazási vágy keletkezésének egyik főoka.

Innen magyarázható a köznépek a kegyhelyekre való zarándokolása is, mert ónáluk minden olyan lelki mozgalom, mely kívülről esik az önérdek roppant tágkörén, a vallásból indul ki és a vallásban nyer is befejezést.

A társadalmi rétegek középhada ugyanennek a belső kényszernek engedelmessékedik, amikor szabad idejében utazik. Nem valljuk ezt így őszintén, mert nem szoktuk meg lelki szükségleteinket kellő módon analizálni, inkább az orvosból préseltünk ki egy kis szelid szórakozási imperativumot és összeszedve egy kis pénzmagot, rendben elbucszunk ismerőseinktől és megváltjuk a zónajegyet.

Barossnak széles koncepciója vasuti tarifáját folyton nyirbálják az ő kicsinyes utódai. Pedig Baross se alkalmazta az Engel tervezetét anélkül, hogy azt a mi viszonyainkhoz hozzá ne mérte volna. A német Engel

tinálta a környezet, melyben felnőtt. Midőn Schumann 1810-ben a szászországi Zwickauban megszületett, akkor atyja már igen jó nevű könyvkereskedő és egy üsmert könyvkiadó cégnek volt egyik főnöke és birtokosa, mely posztóba a legszerényebb körülmények közül küzdötte fel magát. Nagy műveltségű és sokoldalú ember volt, ki gyermekeiben is gondosan ápolja azok nemesebb hajlamait. Róbert már 14 éves korában munkatársa volt egy sorozatos kiadványuk szerkesztésében, melynek címe „Hirneves kortársak tára”. Még nagyobb hatással volt reá édes anyja, ki ritka finomlelkű, költői kedélyvel megáldott nő volt, kinek rajongásra hajló természete gyakorta exaltációba csapott át. Ez édes mérget Róbert lelkébe is csöpögtette és ez kedélyét idővel annyira betegessé tette, hogy lassan egészen elidegenedett a külvilágtól. Ellenben másrészt annál gazdagabb belső életet élt, minek folytán képzeletében a legbájosabb képek fogantak meg, melyeket aztán zenei alkotásaiban oly elragadóan varázsol elének.

7 éves lehetett, mikor zenetanulmányait megkezdte és bár eleinte kissé feltűtlenül zongorázott még, mégis nemsokára már el tudott ábrándozni a zongorán és főleg pajtásait kis magaalkotta zeneképekkel kísérte meg illusztrálni. Ő a zenét mintegy nyelvnek tekintette, a melyen a külvilágtól nyert benyomásait megérzékíteni törekedett. Nagy és maradandó hatást tett reá Moscheles zongorázása, kit Karlsbadban hallott egy ízben. 10—11 éves korában már iskolatársaiból kis zenekart állított össze, melynek részére kisebb zeneműveket szerzett. Ekkor már nagy zenei tehetsége nyilvánvaló volt. Mindamellett főleg édes anyja ellenzése következtében nem engedték e pályára és a jogi tanulmányokra kellett magát rászánnia.

A jogot a lipcei egyetemen hallgatta, de ezt kevés örömmel tette. Sokkal inkább érdekelte őt a zene és költészet. Különösen Jean Paul hirneves német költő volt az, kinek műveibe elmélyedt és ki őt inspirálta. 2-ik műve a „Papillons” című, melyet ma lesz szerencsém előadni is Jean Paul „Flegel Jahre” című remekművére van vonatkozással.

Jogász társaival alig-alig érintkezett,

csak egyik másik zenekedvelő családdal volt járatos, hol jó zenét műveltek.

Ezek egyikénél ismerkedett meg Wieck Frigyessel a híres zongorapedagogussal, ki mindenkép nagy szerepet játszik Schumann életében.

Wieck kitzöld zongorajátzó, azonfelül pedig korának egyik legkiválóbb zongoratanárja volt. Legjobb tanítványa két saját leánya volt, kik közül Clara világhírre tett szert és kit később Clara atyjának heves ellenzése dacára feleségül is vett. Schumann most Wieck növendéke lett és míg egyrészt technikailag óriásit haladt, másrészt az állandó érintkezés e kiválóan művész családdal erős lökést adott művészi fejlődésének. A Heidelbergi egyetemen is hallgatott néhány semestert, de zenei tanulmányait itt is rokonszervvel űzte és midőn innen Frankfurthra átrándult, hogy Paganini egy hangversenyén jelen lehessen, ennek mesteri játéka oly mélyen hatott rá, hogy anyjának könyörgő levelet irt, esdve kérve őt, ne tagadná meg beleegyezését attól, hogy ő teljesen imádott művészetének szentelhesse magát. Anyja Wieck Frigyésre bízta a választ. Ez pedig, ki kezdetül fogva semmi kétséget sem táplált Schumann genialitása iránt, helyeselte Schumann elhatározását.

És most ismét Lipcsébe költözött, ahol Wieck házában vett lakást és itt valóságos lelkesedéssel látott munkához. Zongoraművész azonban nem lett, alig pár havi tulzott technikai gyakorlatok folytán egyik ujja béna lett, úgy hogy erről le kellett mondania, elleubben annál buzgóbban fáradozott elméleti tudásának kiépítésén, melyeknek teljességéhez hozzájárult az is, hogy Lipcsében módjában volt úgy zenekari, mint kamarazene és solista hangversenyekben a legkiválóbb előadásokat hallania és a zeneliteratúra legkiválóbb termékeit alaposan megismernie. Ezenfelül kritikai minősége folytán elkellett mélyednie az előadott művekbe, azok szerkezeti titkait kifürkésznie, ami által sok hiányt pótol, melyek zenei tudásában még megmaradtak, miután egész fiatal korában jóformán csak dilettáns módjára űzte a zenét.

Midőn első számbavehető zeneműveit szerezte, akkor Schubert állt szívéhez a zene-

szerezők között a legközelebb. Ennek korszakalkotó és örökszép dalai befészkeltek magukat az ő szívébe, ott gyökeret vertek és ott később újabb gallyakat hajtottak, melyeken szebbnél szebb virágok nyíltak. Még most is annyi év után, mely idő alatt Liszt, Franz, Brahms, Wolff Hugó és mások zengték el remek dalaikat, mégis Schubert és Schumann maradnak a dal birodalmának felkent fejedelmek. És amily tökéletességgel találta el Schumann a szöveget, a költői tartalom, a hangulat és ezek zenei kifejezése közt a teljes összhangot, úgy a zenei műfajok mindenik ágában is keresett a zenei gondolathoz a külvilágból vett tartalmat.

A külvilágban is jóformán csak az érdekelte, ami zeneileg festhető vagy kifejezhető volt, sőt e tulajdonsága hozzá is járult ahhoz, hogy annyira elzárkózott az évek multával mindentől a külvilágban, ami zeneileg nem érdekelte. Első műve is, mely megjelent egy nagyon csinos fiatal hölgy Abegg Meta nevének közösrühete létét. E név Abegg minden beütje egy-egy zenei hangnak felel meg és e hangokból képezett thémáról irt változatokat, a technikailag bámulatoson csinált Abeggvariációkat.

Pár évvel később egy másik leány Fricken Ernestine birta szívébe, ki Asch A. s. c. h. csehországi városkából volt való és e város nevének betűiből alkotta 9 ik művét: a Carneval című apró jeleneteket.

Minden egyes művét részletesen méltatni nem lehet itt célom. Meg akarom azonban említeni, hogy zongorára irt legszebb művei az A moll verseny. A g-moll és fis-moll sonata, a szimfonikus étudok, a Kreisleriana, 3 Románca, gyermekjelenetei, a „Fantasie Stütcke”, a Toccata, a C-dur Fantasia és sok más. Ezekben már Schumann, miután 1836 tavaszán a fennemlített Fricken Ernestinnel való viszonya teljesen megszünt, későbbi nevének Wick Klárának hatása alatt született meg. És a sok szenvedésnek, mit a Klárával való egybekelésé elé gördített akadályok neki okoztak, nem egy nyomát látjuk a most dramaturgusabbá és mélyebbé vált műveiben. Ekkor adja magát határozottsággal a dalköltésre is, mint a mely legalcalmasabb arra, hogy szerelme örömét és

eredeti terve szerint minden országban csak három zóna volt kontemplálva. E szerint a szomszédos forgalom még drágább lett volna, mint azelőtt volt.

Baross igen szerencsésen oldotta meg a merész földadatot és utódai éppen nem szerencsésen rontják el, mert ismét drágítják az utazást és különösen a mátha vitelberét. Mi zomboriak XVI zóna mellett is elég jutányosan jutunk el Fiuméba. Talán ez az olcsóság is nyom valamit a mérlegbe, amikor az osztrák Abbáziába visszük filléereinket.

Uton vagyunk már és gőzkompon siklunk végig az öreg Isternek lágyan fodrozódó hátán. Mikor lesz itt állandó hid, nem tudom.

Zombori polgár létemre, azt kellene óhajtanom, hogy Gombosnál csinálják meg a tizenegyedik magyar dunahidat és én még se bánám, ha a főgenerális urak kegyelmesen megengednék, hogy Baján állítsanak egyet, mert így bizonyosan magyar hid épülne, holott Gombosnál csak félig lenne magyar, mert Erduta főhatóságáról, még az ellensége se mondhatja, hogy legalább ezidőszertint valami nagy magyar érzés lakoznak bennük.

Különbben is nagy száka a Máv. horvát

testvéreink szemében, mert egész országban ez az egyetlen hely, ahol még imitt-amott megcsendül más, mint horvát szó; máshol sehohse, se az iskolában, se a templomban, álljon bár a katedra vagy az oltár akár magyarok, akár németek, akár szerbek lakta területen.

Mikor lesz ez nálunk Magyarországon így?!

Zágrebig — így kell mondani a vasuton, mert ha nem, akkor megmozdul a karszt és közöpporral argumentálnak ellentünk, már pedig a röpitett szikladarab fene kemény egy argumentum ad hominem — tehát Zágrebig átszállásokkal tarkított egyhangúságban telik az idő. A horvát fővárosban szétnézünk, mert három óráig rostokol ott a vonatunk.

Legszebb részét látjuk a vasutól bemenet a városba, egészen az új, bástyaszerű kerek építményektől és én se kívánok neki semmi rosszat, sőt! csak kíváncsi vagyok, hogy ha nem hallgatnának mindig a „Svábá”-ra vagy a rubelre és egyszer ismét a Zrinyiek, a Frangepánok érzelmeivel tekintenek az anyaország felé, vajjon akkor lassabban fejlődőnének-e? Aligha! A testvéri szeretet mégis

csak jobb összekötő kapocs, mint a gyűlölködés és szebb jövőben bizhat a kölcsönös megértés, mint a kölcsönös surlódás.

Károlyvárosban túl már belejutunk a Karsztba. Eddig is láttuk, Zágrebnél közvetlen közelében voltunk, de nem rajta, nem benne. Ha jól számláltam, vagy tizenkét hegyfúrásan robog keresztül vonatunk, tehát jó lélekkel mondhatom, hogy a Karsztban utazunk. A sinut közvetlen közelében nem igen látni már hatalmas szálfákat, de az egyes állomásokon láttam szállításra készen olyan fatörzseket, melyeknek ha ügyesen kifaragnák a belsejét, hát egy szegény tót familia kényelmesen ellakhatna benne.

A sinpár mindjobban fölfelé kanyarog. Itt a hegygerincet metszi, ott rém magas töltésen vonul, helyenként egy kis fősíkon halad, majd keresztül bujik egy sötét lyukon, mignem Cameralmorovica tájékán eléri az ut legmagasabb részét. Némely helyeken a hegyoldalba vágott uton olyan közel haladunk a sziklafalhoz, hogy igazán opasno je van se nagnuti, máshol meg olyan mélységek fölött és mellett robogunk, hogy a kitekintés is kész veszedelem.

buját benne eldalolja. Menyasszonyának ajánlja a „Myrtusok“ című dalciklust. Ezeket követte a „költő szerelme“ című dalkör és sok más. Bennök összefolyik a bánat az ujjongó örömmel, mint mikor szürke felhők közül a nap mosolyog le ránk. Amint hogy zongoraműveiben technikai tekintetben is meglepő újítások találhatók, épúgy dalaiban oly meglepő és merész, jellegzetes hangulatfestő fordulatokat alkalmaz, mint senki sem előtte, sem utána. Nagy értékűek kamarazene és zenekari művei is. Előbbiek közül legnépszerűbbek a zongora négyes és ötös, utóbbiak közül első Szimfoniája (B durban) és zenekar szólóének és énekkarra írt „Faust“-ja, valamint a „Paradeis und Peri“ című műve.

Az operai műfajjal is megpróbálkozott, de kevés szerencsével. Tehetsége nem eme tere utalta, a drámai jellemzés nem volt erős oldala, így hát Genoveva című operája első és utolsó kísérlete maradt.

Későbbi művein már követhetjük nyomait azon ietenes betegségeknek, mely életének vége felé e fényes elmét beborította. Hallucinációi közt nem egyszer Mendelsohn és Chopin szellemét jelentek meg, kik bájos dallamokat mondtak neki tollba; ez időben meg szerető felesége fáradhatatlanul ápolta otthonukban, egy órizetlen pillanatban azonban a Rajnába ugrott öngyilkossági szándékkal. Ekkor aztán gyógyintézetben helyezték el, még pedig Eudenichben, azon intézetben, mely ránk magyarokra az utóbbi években oly szomorú nevezetességre tett szert azért, hogy lánglelkű mestertünk, Munkácsy Mihály is ott szenvedett ki. Schumann is itt halt meg fiatalon, 46 éves korában. Pályafutása rövid volt ugyan, de oly műveket alkotott, melyek a lángelmék örökbecsű művei közt bátran sorozhatók a legelsők mellé.

*

Az előadásról a következő tudósítást vettük:

Feszült érdeklődés mellett lépett az emelvényre a vendégművész, a kitzű zenepedagógus, hogy bennünket egy ritka zenei élvezetben részesítsen. Négy nagynevű klasszikus zeneszerző művéből összeállított programjában alkalmat nyújtott a zenei érzelmi világ különböző hangulataiba való bepillaotásba.

A vonat; ez az íftemesen csikorgó, kattogó, surrogó, dűbörgő és fujtató, fényes ablakpikkelyekkel borított, fekete testű, ormányos óriáskigyó, szeszélyesen furcsa kanyarulatokban vonaglik tova és helyenként, mintha az örökkévaló munkának volna a szimboluma, csaknem a saját farkába harap. Az okos mérnök bácsik itt is szerették volna, mint más hegyvidéken, a síneket a vízfolyások mutatta úton vezetni. Ahol lehetett meg is tették. Hanem a kis patak maga is olyan cik-cakos mederbe kényszerült, hogy az ő hűsége vágyakozó utitársa, a vasut nem bírta követni a szeszélyeit és igen gyakran a hűtlen elhagyás bűnebe esik.

A patak is a munka szolgálatába van fogva ősidők óta. Hátára telepedtek a sziklakövekből épült fűrészmalmok, mert sok ugyan most is a Karsztban az erdőség, de mégis sokkalta több a szikla. Sűrűn látjuk ezeket a kis kaliberű cölöpépítményeket a patak partján, de Ogulinban és még egy másik faluban már a modern versenytárs — a gőz, basítja a szálfák derekát gerendákra, deszkákra és lécekre.

A szertesét kalandozó tekintet nem

Első számnak Beethoven D-moll szonátájából az Alegretto tételt játszotta. A nagy zeneóriás e gyengéd, finom alkotásában, melyben egy panaszos melódia, mint főthema vonul keresztül, s mely dallam a moll hangzatnak egy valóságos idealizált költeménye, a vendég zongoraművésztől gyönyörű legatokat, mesteri színezést hallottunk. A közönség nagy tetszéssel honorálta az első számot.

Ezután Thomann Schumannról tartott felolvasást — melyet fentebb egész terjedelmében közlünk — jellemezve röviden életét, továbbá hogy mily momentumok vitték rá Schumannt a zeneszerzői pályára, végül zenéjének stílusát, irányát, s közvetlenül rá eljátszotta gyönyörűen Schumann „Romancát“ és „Papillon“ című művét. A nagy zeneszerző e két művét oly remek színezéssel, a legapróbb részletekig terjedő beható tanulmányozást feltüntető eredménnyel játszotta, hogy a közönség őszinte lelkes tapsvihárban tört ki.

A legnagyobb hatást azonban kétségkívül a következő számokkal, Chopin és Liszt műveivel érte el. Ahogy Chopin „Impromptu“-ját és „Etudjei“-t játszotta, az ideális megvalósulása a zseniális zeneszerző e műveiben kifejezett érzelmeknek és hangulatoknak. Az F-moll Etud lágyan egymásba folyó triolái, mint egy hosszú lágy sóhaj lebbentek el mesteri ujjai alatt, a Cis-moll Impromptut zseniális felfogással és tökélyvel játszotta a bevezető és befejező rész tizenhatodos futamai, a leheletszerű pianissimók, majd a középső lassu tétel gyönyörű melódiájának remek interpretálása után viharosan tört ki a tetszésnyilvánítás és taps.

Végezetül Liszt hatalmas Polonaise-t játszotta a dinamikus árnyalatok pompás érvényesítésével, szédítő gyors és mégis kristálytisza futamokkal, gyöngyöző trillerekkel. Hatalmas tapsvihár tört ki ezen szám után is. Méltán töltheti el büszkeség lelkünket, hogy első hazai zeneiskolánkban, a zongorajátszás művészetének ily mesterei vannak mint Thomann. Egyben nem mulaszthatjuk el a szabad Lyceumnak igaz hálánkat kifejezni azért, hogy ily kiváló élvezetben részesített bennünket.

ritkán magas kő- vagy deszkafalakba ütközik. Ezek a hosszú és magas bóralfalak, hullámtörői a levegőáramlásnak és nem egyszerű mentették meg az ember- és vagyonszállító óriáskigyót attól a veszedelemtől, hogy a szélvész által a mélységbe ne sodortassék, no meg a hófúvások okozta önkénytelen vesztegléstől is.

Mintegy harmadfél órával Fiume előtt kezdődik az ereszkedés lefelé. Sokszor visszavissza fordul a vonat, hol fölöttünk látjuk a néhány perccel előbb megfutott utat, hol meg alattunk, szinte mellettünk azt a sinpárt, melyen néhány perc múlva haladni fogunk. Közbe, különösen verőfényes időben, hirtelen szemünkbe csap egy vakító fénynyaláb, melyet egy messze, lent elterülő tükörlap vetített föl hozzánk. Ez a tükörlap, a tengernek, az örökszép, örökvaltozó, örökfenséges tengernek egy olyan darabja, mely fjordszerűen mélyen belenyulik a sziklahegy közzé, úgy, hogy feltről tekintve nagyobb hegyi tónak látszik. Közönséges színházi látszóval már meg lehet látni észak felé Abbaziát, később egy-egy percre Voloscát és a még határozatlan körvonalakban ködszerűen elmosódó

Miniszteri leiratok. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a vármegye és városunk törvényhatósági bizottságához a következő leiratot intézte:

Ó császári és apostoli királyi felsége folyó évi november hó 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával engem vallás- és közoktatásügyi miniszterre legkegyelmebben kinevezni méltóztatott. Van szerencsem tehát erről a törvényhatóság közönségét azzal értesíteni, hogy a miniszterium vezetését a mai napon átvettem és egyúttal kérem a közönséget, hogy hivatalos működésemet nagyrabecstül támogatásában részesíteni méltóztassék. — *Berzeviczy Albert.*

Tallian Béla új földmivelésügyi miniszter leirata a következő:

Ó császári és apostoli királyi felsége folyó évi november hó 3-án Bécsben kelt legfelsőbb kéziratával engem magyar királyi földmivelésügyi miniszterre legkegyelmebben kinevezni méltóztatván, a réam bizott miniszterium vezetését átvettem. Midőn erről a törvényhatóságot van szerencsem tisztelttel értesíteni, egyben kérem a törvényhatóságot, hogy a közgazdasági érdektünk előmozdítására irányuló működésemben engem hazafias készséggel támogatni sziveskedjék. Részemről biztosíthatom a törvényhatóságot, hogy mindig örömmel fogom megragadni az alkalmat, amidőn a tisztelt törvényhatóságnak a gazdasági jólét emelését célzó törekvésemet előmozdithatom. — *Tallian Béla.*

Vármegyei közgyűlés.

Több sürgős ügy elintézése rendkívüli közgyűlés összehívását tevén szükségessé, ezen közgyűlés határnapján 1903. évi november hó 21-ik napjának reggeli 9 órája tűzött ki. Ezen rendkívüli közgyűlés tárgyai a következők:

1. Gróf Tisza István miniszterelnök ur leirata, melyben az ő és minisztertársai kinevezését közli.
2. Darányi Ignáz leköszönt földmivelésügyi miniszternek búcsulevele.
3. Wlassits Gyula leköszönt vallás- és közoktatásügyi miniszternek búcsulevele.
4. Kolossváry Dezső volt honvédelmi miniszternek értesítése a honvédelmi miniszterium vezetésétől való felmentéséről.
5. Nyiry Sándor honvédelmi miniszternek értesítése miniszterre történt kineveztetéséről.
6. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek értesítése miniszterre történt kineveztetéséről.

Chersó szigetnek északi részét. A kis öblök szaporodnak és nagyobbodnak, dél felé jól látszik a hajdani királyi kikötő — Porto-ré.

A vonat már nem szalad fényes és gyertyánerdők között, az út mellől eltűntek az aspidiumok és más erdei páfrányok, föltűntek a szöllőlugasok, a sötét, sűrű lombozatu jegenyefenyők, még egy kis vasuti állomás, még egy és ismét egy, mind olyan árva, melynek sehol se látjuk a faluját, mind olyan fedelekkal, melyeken lapos fedéleserép nincs, hanem le az ereszig cserépdudákkal vannak fedve — jó ez a bóra ellen — folyvást lefelé robogunk, föltűnnek mellettünk a hegyoldalra épített bérkaszárnnyák, még egy utolsó alagút, aztán keresztül egy élénk utcán, alig volt időnk egy pillantást vetni a sok árboccal spékelt két kikötőre és Fiume vasuti állomásán kászolódunk kifelé és Istenhozzádot mondunk a Máv-nak, mely 24 óráig volt hajlékunk, egyúttal elbucszhatunk a magyar szótól, mert a Corpus separatum törvény szerint integrans része ugyan a magyar szent Koronának, ámde a nyelve, az sajna, valóságos makaróni-talján.

Dr. Kabos Márton.

7. Tallán Béla földmívelési miniszternek levele miniszterre történt kinevezetéséről.
8. Berzeviczy Albert levele vallás- és közoktatási miniszterre történt kinevezetéséről.
9. Kereskedelmiügyi miniszter ur rendelete Hódcsónon a házasság eltiltása tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyása iránt.
10. Ugyanannak rendelete a vármegyei kéményseprői szabályrendelet módosítása iránt.
11. Belfügyminiszter ur leirata a régi levéltár rendezése tárgyában.
12. Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter ur intézkvénye a vármegye közuti alapjának 1901. és 1902. évi bevételeiről és kiadásairól szerkesztett zárószámadás jóváhagyása tárgyában.
13. Pozsony város közönségének átirata a három évet kiszolgált katonai legénységnek az év végéig való visszatartása ellen a kormányhoz és képviselőházhoz intézett feliratának hasonszemléli felirattal leendő pártolása iránt.
14. Zala vármegye közönségének átirata az iszákossági bajlam terjedésének meggátolása céljából az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 28559/1893. K. M. rendeletnek módosítása végett a kereskedelmiügyi m. kir. miniszterhez intézett felterjesztésének pártolása iránt.
15. Kolozsvár szab. kir. város közönségének átirata a nemzeti követelmények tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának hason felirattal leendő pártolása iránt.
16. Borsód vármegye közönségének átirata a gyógyszerárak adományozása körüli eljárás megváltoztatása iránt az országgyűlés képviselőházához intézett felirat pártolása iránt.
17. Heves vármegye átirata a három évet kiszolgált katonák vissztartása, valamint az önkéntes adófizetések elfogadása ellen a képviselőházhoz intézett felirat támogatása iránt.
18. Alispáni előterjesztés a számvétség államosítása folytán a kezelő és segédsemmélyzettől elvont állások rendszeresítése tárgyában.
19. A vármegye alispánjának jelentése a vagyombukott Hunnia gépgyár r. t. elleni per tárgyában.
20. Ugyanannak jelentése az esküdtek összeállításához szükséges bizalmi férfiak kijelölése tárgyában.
21. Alispáni jelentés a legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok 1904. évi névjegyzéke tárgyában.
22. Alispáni jelentés a megyebizottsági tagválasztások tárgyában.
23. Alispáni jelentés Szűts István utbiztos nyugdíjazása tárgyában.
24. Igazolól választmány megalakítása.
25. Gazdászati választmány megalakítása.
26. Közigazgatási bizottságból kilépő tagok helyeinek betöltése.
27. A megyei árvaszék előterjesztése a községek által saját árvatárunk rendezése alkalmával igénybe nem vett, teljesen ismeretlen árvák követeléseinek a megyei gyámpénztár tartalékalapjához leendő csatolása tárgyában.
28. Nyugdíjkezelő választmány határozata Pribil Ernő főügyész nyugdíja tárgyában.
29. Ugyanannak határozata Mátyus Ferenc nyugdíja tárgyában.
30. Ugyanannak határozata özv. Szűcs Mihályné özvegyi nyugdíja tárgyában.
31. Ugyanannak határozata Mixits József nyugdíjazása tárgyában.
32. A szegedi keresk. és iparkamara átirata Ókanizsa községben a házasság eltiltása tárgyában.
33. Hanák József ifj. felebbezése a Bácsföldváratt megejtett kézbesítől választás ellen.
34. Tuna Béla felebbezése Priglevicaszentiván községnek kéményseprői ipar gyakorlása tárgyában hozott határozata ellen.
35. Orbán József zentai lakosnak felebbezése Zenta városnak segélyt megtagadó határozata ellen.
36. Nagy János felebbezése Ókanizsa községnek egy pásztor felfogadása tárgyában hozott határozata ellen.
37. Nagy Jenő és társai felebbezése Zenta városnak a tűzoltók nyugdíjintézeti tagsága tárgyában hozott határozata ellen.
38. Kirschbaum Lajos és társai felebbezése Titel községnek ingatlan eladás tárgyában hozott határozata ellen.
39. Jubász Antal felebbezése Bácsstopolya községnek a nevezett által kért segélyezés tárgyában hozott határozata ellen.
40. Rónai Gyula felebbezése Ókanizsa községnek ingatlan bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen.
41. Váradi Illés felebbezése Zenta városnak az általa kért haszonbér eleugedése tárgyában hozott határozata ellen.
42. Homolya János és társa felebbezése Zenta városnak a Jenő herceg szálló bérösszege egy részének elengedése tárgyában hozott határozata ellen.
43. König Miklós és társai felebbezése Apatin község képviselőtestületének egy létesítendő Apatin—Zombor közötti h. é. vasútra megszavazott 120,000 korona községi hozzájárulás tárgyában hozott határozata ellen.
44. Ada község határozata Petrovác Ferenc szabadsága iránt.
45. Bacspetrovoszellő község határozata a községi orvosok munkakörének megállapítása tárgyában.
46. Petrovác község határozata a közgyűlési jegyzőkönyvi nyelv megállapítása tárgyában.
47. Begecs község határozata a Vászics István és a gör. kel. egyház javára átitrt ingatlanok tárgyában.
48. Sándor község határozata a Szabadka várossal határos és vitás terület felmérése tárgyában.
49. Cservenka község határozata dr. Récsy Ede ügyvédi díjai tárgyában.
50. Kunbaja község határozata egy ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.
51. Zenta határozata Homolya Máté előlege tárgyában.
52. Lality község határozata a Bácsmegyei körbe való belépése tárgyában.
53. Zenta határozata Kraszl József földbérlete tárgyában.
54. Bacsszenttamás határozata a postai értékek átvétele tárgyában.
55. Obecse község határozata egy ideiglenes díjok felfogadása tárgyában.
56. Obecse község határozata a kataszteri szelvények beszerzése tárgyában.
57. Obecse község határozata a községi földék felmérési költségei tárgyában.
58. Obecse község határozata özv. Mikovits Gergelyné segélyezése tárgyában.
59. Petrovoszellő község határozata Kiss Illés fizetési pótléka tárgyában.
60. Gardinovec község határozata egy öralkalmazása tárgyában.
61. Topolya község határozata a fogyasztási adók kezelése tárgyában.
62. Bácsbukin község határozata az orgona költségeihez való hozzájárulás tárgyában.
63. Gajdobra község határozata a régi kaszinó bérbeadása tárgyában.
64. Gyurgyevó község határozata Parabuczki György és társa segélye tárgyában.
65. Zenta határozata Clementisz Kornél kertésznek a nyugdíjintézmény tagjai sorába leendő felvétele tárgyában.
66. Csurog község határozata az iskolák tatarozása tárgyában.
67. Ada község határozata a rendőrség szaporítása tárgyában.
68. Petrovác község határozata a bácsmegyei körbe való belépése tárgyában.
69. Petrovác község határozata egy mérleg vásárlása tárgyában.
70. Petrovác község határozata Valentik Verona segélyezése tárgyában.
71. Bácsbukin község határozata a Haag-féle árvakövetelések tárgyában.
72. Ókanizsa község határozata kölcsön vétel tárgyában.
73. Melykut község határozata a r. kath. plébanos párbere tárgyában.
74. Goszpodince község határozata az előfogatosok bérének felemelése tárgyában.
75. Ókanizsa község határozata a birtokváltások átvezetése tárgyában.
76. Obecse község határozata Loranov Emil pótléka tárgyában.
77. Obecse község határozata Weber Miklós pótléka tárgyában.
78. Bácsalmás község határozata iskolaszolgai lakás bérlete tárgyában.
79. Obecse határozata a díjnokok napidija tárgyában.
80. Rém község határozata a szűlésznői fizetés felemelése tárgyában.
81. Goszpodince község határozata Szekulits Sándor segélyezése tárgyában.
82. Goszpodince község határozata Dobits Iván segélyezése tárgyában.
83. Vilova község határozata Tyeremov Alexa és Milica tartozásának törlesztése tárgyában.
84. Gombos község határozata Sztrázai Lajos óvadékanak kiadása tárgyában.
85. Kishegyes község határozata a népkönyvtári alap hiányainak megtérítése tárgyában.
86. Cséb község határozata a II. tanítói javadalom felemelése tárgyában.
87. Zenta város határozata Fischer Sándor és társai tiszteletdíjai tárgyában.
88. Petrovoszellő község határozata vaskályhák beszerzése tárgyában.
89. Petrovoszellő község határozata éjjeli örök alkalmazása tárgyában.
90. Ómorovica község határozata a községnek a Bácsmegyei körbe való belépése tárgyában.
91. Csávoly községnek 1904. évi pótköltségvetése.
92. Czataalja község határozata a jegyzői lak építése és a község ház kijavítása tárgyában.
93. Borsód község határozata Latinovits Lázár személyi pótléka tárgyában.
94. Sándor község határozata a Bácsmegyei körbe való belépése tárgyában.
95. Keresztur község határozata a jegyzői lak melléképületének javítási költségei tárgyában.
96. Cservenka község határozata az iskola egyesület segélyezése tárgyában.
97. Borsód község határozata a rendőrök fizetési pótléka tárgyában.
98. Glozsán község határozata az alapok pénzei utáni kamatláb leszállítása tárgyában.
99. Zenta város határozata a rakpart koronájának burkolási munkálatai tárgyában.
100. Hódcsón község határozata a karavukovai felső erdőnek örökáron való megvétele tárgyában.
101. Zenta város határozata Markovics Lajos és társa czéggel a partjavadalmi jog bérlete ügyében kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.
102. Jankovác község határozata a községi közdülöl közutak törzskönyvezése tárgyában.
103. Cservenka község határozata ugyanazon tárgyban.
104. Dautova község határozata ugyanazon tárgyban.
105. Gara község határozata özvegy Reiser Frigyesné tartás és apolási költségeinek megtérítése tárgyában.
106. Lok község határozata a Bács-Bodrogvármegyei körbe alapítól tagul való belépése tárgyában.
107. Bacspetrovoszellő határozata Kulcsár István vásárbéröl részére a helypénzszedési jog bérösszegéből egy résznek visszatérítése tárgyában.
108. Petrovác község határozata a hetivásáron szedendöl helypénz tárgyában.
109. Csurog község határozata az apaállatok beszerzési költségeinek mikénti fedezése tárgyában.
110. Överbász község határozata körállatorvos látogatási és gyógykezelési díjai tárgyában.
111. Bácsalmás község határozata a Bácsmegyei kör alapítól tagjai sorába való belépés tárgyában.
112. Zenta város határozata Szilágyi Palkó János kérvénye tárgyában.
113. Ómorovica község határozata a községi szűlésznöl fizetésfelemelése tárgyában.
114. Bácsmartonos község határozata az ottani kisbírák javadalmazásának megállapítása tárgyában.
115. Dr. Csernyus Pál vármegyei tb. főügyész kérelme a közigazgatás egyszerűségi

tése alkalmából tartott értekezlet költségeinek fedezésére nyert 300 korona előleghből el nem számolt 146 kor. 40 fl. elengedése iránt.

116. Nemesmilitics közpénztári és közuti költségvetése 1904. évről.

117. Matheovics, Parabut, Obecse, Bácsbrestovác, Plávna, Káty, Oszivac, Gombos, Turia, Felsőkovil, Kollut, Torzsa, Pivnica, Bácscséb, Apatin, Rácmilitics, Bikity, Osztapár, Bácsstopolya, Pacsér, Gajdobra, Felsőszentiván, B. Monostorszeg, Száutova, Szilbás, Deszpotszentiván, Rém, Bácsvaskut, Tatabáza, Filipova, Szeghegy, Bácsmadaras, Bács, Baracska, Ofutak, Omorovica, Kiszács, Ujverbász községek 1904. évi költségvetései.

118. Pacsér, Veprovác községek 1904. évi községi közmunka költségvetései.

119. Veprovác, Bácsstopolya, Rigyica, Bácsalmás községek és Zenta város 1903. évi pótköltségvetései

120. Felsőkovil község 1904. évi képzési és nevelési alap költségvetése.

121. Csantavér község 1903. évi, Omorovica, Filipova községek 1901. közpénztári számadásai.

H i r e k.

Erzsébet királyné emlékezete.

Megnyitak előtte az egek, a szenvedések királynéja előtt, midőn bánatos szép szemét lehunyta, hogy a nyomoruság és gonoszság földjét többé ne lássa. Erzsébet Magyarország dicső királynéja, akit néptünk legjobban szeretett minden királyasszonyaink között, gyilkos kéz törétől halt meg. És a gyilkos él. A mi gyászunk örök, mint a magyar nemzet története.

Szép volt. Szép, mint a hajnali csillag, mely az égből kikél, hogy utját mutassa a fölkelő napnak. Ébresztője volt a magyarnak, szeme pillantása vigasztalás a busuló népnek. Magyar beszéde tündő harmatként szállott le a honra s áldását éreztük ujjongva, kezét nyújtotta felénk és lábunkról lehulltak a rablincsek.

Ott térdelt az oltár előtt Budán, midőn a szent koronával érinté vállát a főpap és imádkozott Istenhez Magyarország boldogságáért.

Ihlettől leborulva imádkoztak vele a haza nagyjai és a nép képviselői és a mikor kipirult orcával, tódvól ragyogva végig vonult a királyi menetben, megjelenését százezrek örömrivalgása fogadta. Hűséget esküdttünk akkor Erzsébet királynénknak, mint ahogy ő hűséget esküdött nemzetünknek. Hűségét megtartotta haláláig. Mi megtartjuk hűségünket és szeretetünket halálán túl is, örökkön-örökké.

Oh menjetek a templomba, imádkozzatok lelke tódvőért mindnyájan, kik tiszteltétek és szerettétek. Gondoljatok az ő megtört szívére. Hasoullítsatok a szűz Mária szívéhez, azt is átjárta a tör, mint Erzsébet királynénkét. Egyetlen fiát veszítette el a Boldogságos Anya és eltemette kimondhatatlan fájdalommal minden reményét. Egyetlen fiát veszítette el kegyetlenül Erzsébet királyné, a boldogtalan anya eltemette a kriptában és nem lelte többé lelke nyugalmat sehol, míg nem az ő szíve is elvérzett s most ott pihen fia mellett a hideg ércoporsóban. Egész Magyarország Erzsébet királynét dicsérje. *

Tisztelgések a főispánnál. Városunk tisztikara vasárnap délelőtt teljes számban tisztelgett Latinovits Pál főispánnál, hogy őt a német császár által adományozott vörös sasrend elnyerése alkalmából tódvözölje. A tisztikart Hauke Imre polgármester vezette és szép, lelkes beszédben ünnepelte a főispánt, ki atyai szeretettel viseltetik a városi tisztikar iránt. Az e felett érzett igaz hála vezette a tisztikart a főispán színe elé és kívánja, hogy a mindenható Isten a haza és város javára sokáig éltesse. A lelkes éljenzések után Latinovits Pál főispán szívélyes szavakkal köszönte meg a városi tisztikar ragaszkodását és biztosította, hogy a jövő-

ben is a városi tisztikar érdekeit szíven fogja hordani. A szép beszéd nagy hatást keltett és azt lelkesen megéljenzették.

Tegnap hétfőn a vármegyei tisztikar tisztelgett Latinovits Pál főispánnál. A vármegyei tisztikar is teljes számban jelent meg, hogy a főispánt ezen magas kiténtetése alkalmából, melyet őt egy császári nagy hatalom kiténtette, tódvözölje. A tisztikar nevében Vojnits István egy emelkedett szellemű, magas szárnyalású beszédben tolmácsolta a tisztikar igaz örömét, mely a szívtiket eltölti, hogy illusztris vezértiket a császári kegy fénye ragyogta körül.

Örömtelt szívvvel jelent meg a vármegyei tisztikar, hogy őszinte örömét fejezze ki a felett, hogy a németek hatalmas császára kiténtette. Igaz szívvvel kívánja a tisztikar, hogy ezen magas kiténtetést évek hosszú során át örömben és boldogságban viselje és hogy ily kiténtetés magyar részről is érje. Biztosítja a főispánt a tisztviselők állandó tisztelete, ragaszkodása és szeretetéről.

A lelkes éljenzések után Latinovits Pál főispán válaszában kijelentette, hogy nagy örömmel fogadja a tisztikar ezen szívélyes tódvözölését és biztosítja arról, hogy mindig a legnagyobb jóakarattal viseltetik barátai a tisztviselők iránt, kik szeretettiket a napokban is fényesen dokumentáltak.

A tisztikar lelkes éljenzessel fogadta a főispán szavait és emelkedett hangulatban tért vissza munkaasztalához.

Faiskolai felügyelői kinevezés. Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán Klazsik Rokus zentai takarékpénztári könyvelőt a zentai járás faiskoláinak felügyelőjévé nevezte ki.

Geőcze Sarolta előadása. Geőcze Sarolta, a Ruszkínismus lelkes apostola folyó hó 29. napján érkezik városunkba és tartja a zombori szabad lyceum egyesület új kurzusában előadását a Ruszkínismusról.

Dalestély. A zombori kaszinói dalárda folyó évi november hó 14-én rendezte III. alapszabályszerű dalestélyét, amelyen közéletünk vezérférfiai, mint Latinovits Pál főispán, Gozsdu Elek, a szabad lyceum buzgó és fáradhatatlan elnöke, Hauke Imre polgármester stb is megjelentek. Az énekszámokat a dalárda a már megszokott szép és precíz előadásban mutatta be. Meg kell itt emlékeztünk Czirfusz kupuszina tanítóról, ki mint tenorista oroszán részt követelhet magának a dalárda sikeréből, ki Kupuszinaról — fáradságot nem kímélve — hetenként egyszer kocsin jött Zomborba, hogy a dalárda összpórákon részt vegyen. Nagy hatást ért el Ketterer Durand „Kegyenenő“ je, melyet zongorán Marschall Béla és harmoniumon Tomcsányi Aladár urak szép, minden részleteiben összevágó előadásban mutattak be. A dalestély fénypontja azonban Marschall Béla ur remek szép éneke volt, bámulatos tehetséggel oldotta meg nehéz feladatát Brabms „Sapphói óda“ ja és Hartmann „Balladái“ nak előadásával. Méltó partnere volt Blumenthal Károly ur discret nagy technikai gyakorlottságot igénylő zongora kíséretével. A dalárda ez alkalommal is megmutatta, hogy a hozzáfűzött várakozásnak minden tekintetben képes megfelelni, kár, hogy a nagy közönség ezen kulturegyesület működése iránt oly lanyha érdeklődést tanusít. De hát Zomborban vagyunk !!

Szegény gyermekek fölruházása. A zombori magyar nőegylet, az ember-szeretet szolgálatában álló kiváló egyesület vasárnap délután áldozott a jótékonyaság oltárán. A szép ünnepegy id. Mihályi Jánosné, az egyesület nagyérdemű elnöknője vezetése alatt az állami főgymnasium tornacsarnokában folyt le, hol nagyszámu előkelő közönség jelent meg s gyönyörködött a jótékonyaság gyakorlásában. Egyszázötvenhat szegény gyermekét öltöztették fel szép meleg téli ruhával. A szegény gyermekek szemében örömköny

ragyogott, midőn az ajándékot átvették. A gyermekek és adakozók névsorát lapunk jövő számában közöljük.

Országos vásár Zomborban.

Folyó november hó 22. és 23. án városunkban országos vásár lesz; amely vásáron az ország bármely vészmentes helyéről származó egészséges állatok: marha, ló, sertés, juh stb. felhajthatók.

Kegyuri bizottsági ülés.

Városunk kegyuri bizottsága vasárnap délelőtt tizenegy órakor a városháza dísztermében kegyuri ülést tartott. Az ülés lefolyásáról a nagy anyaghalmaz miatt lapunk jövő számában hozunk részletes és kimerítő tudósítást.

Dr. Hadzsy utóda.

Bácsstopolyáról jelenti tudósítónk: A topolyai önkéntes tűzoltó-egylet, melyet boldogemlékű dr. Hadzsy János alapított, a halálával megtresedett parancsnoki állásra hosszú interregnum után dr. Farnek Dezső bácsstopolyai ügyvédet, a „Bácsstopolyai Hírlap“ szerkesztőjét, alparancsnokká pedig dr. Sirchich György kir. közjegyzőt választották meg.

Városi toronyórák felhúzása.

Városunk tanácsa a következő árlejtési birdeleményt adta ki: Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a városban levő toronyórák felhúzásának biztosítása iránt folyó évi november hó 18-án délelőtt 10 órakor a városháza tanácsstermében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre érdeklődők ezenel meghivatnak. Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvevőségnél megtekinthetők.

Színészet Csurogon.

Közismert dolog, hogy Csurog közönségét sokszor üditik fel gyakorta rendezett kedélyes vigaságok. Legutóbb is — mint onnan írják — lelkesen karolták ott fel Toldy Zoltán színtársulatát, aki kiténtően rendezett előadásával nem egy kellemes estét szerzett Csurog közönségének. Az előadások tetőpontját azonban az a bucsu előadás képezte, amely szombat este folyt le a „Kaszinó“ nagytermében. Rendkívül érdekessé tette a bucsuzást az igazgatónak ama életrevaló eszméje, amelyet igen ügyesen valósított meg, hogy a hivatásos színészek foglalkozása körébe belevonta Csurog intelligens társadalmának több csinos leány és vállalkozó férfi tagját, ezekkel együtt vegyes társulatot szervezett és nagy alaposággal előkészítette őket Herczegh Ferenc „Gyurkovics leányok“ című darabjának előadására. Leirhatatlan az az érdeklődés, amely Thália papjainak önként beállott műkedvelő szereplők fellépését kísérte. Amikor az itteni társadalmi élet közkedveltségű tagjai, Heiduska Annuska kisasszony (Katinka szerepében) egy jelenetét művészi színvonalon álló lendülettel előadta, orkászertüleg zúgott fel az általános taps. Hasonló tetszéssel fogadták Stein Jucika, Weisz Margitka és Herczegh Nellike kiasszonyok, valamint Fischer Kornél, Heiduska Sandor és Weisz Károly urak előadásait is. Hogy a hivatásos színészek: Toldy igazgató, Toldy Zoltánné, Salgó Béla és Fekete Béla hivatásuk magaslatán állottak és hogy a kaszinó a zsufozásig megtelt — azt leírni szinte felesleges.

Egy modern Noé. Ha valami különösről hallunk, mindig Amerikára gondolunk. Most az egyszer Muszkaország szűlte a legujabb különöset. Egy dús gazdag moszkvai ember annyira meggyűlölte az embereket, hogy elhatározta, szakítani a világgal. Penzzé tette egész vagyonát és Liverpoolba költözött, ahol most hajót épített magának; hanem ez a hajó alaposan különbözik a rendes hajóktól s lényegesen hasonló Noé bárkájához. Szivaralakja lesz a hajónak és Gustave Zédé eszméje nyomán a tenger alá is merülhet. A hajó bensejében lesz minden, ami egy háztartáshoz kell: baromfiudvar, kecske-akol stb. De lesz még egész menaszéria is, amelyben minden hasznos állatfaj képviselve van. A modern Noé ugyanis meg van arról győződve, hogy a világot második özönvíz pusztítja el...

Vakok felvétele. A vakok szegedi intézetébe 10 éven felüli és 30 éven aluli vakok vétetnek fel. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

Országos néprajzi vásár. Érdekes terv készül megvalósulni. Irókból, művészekből, ipari és kereskedelmi szakemberekből, tudósokból bizottság alakult, mely jövő pünkösdre egy nagy országos vásárt akar rendezni Budapesten. Ez a vásár felölelné mindazt a néprajzi érdekességet, mi hazánkban található. Celja a városnak az lenne, hogy restaurálna a régi országos vásárokat jellemző sajátságaikkal s gazdasági jelentőségükkel. Az idők során az országos vásár fogalma úgy elkopott, hogy például Budapesten alig tudja valaki, hogy időkönként megtartatik. A tervbe vett országos néprajzi vásárt nagy gonddal készíti elő a bizottság. Sátrak, bódék, árúk s a vásáros nép elhelyezése látványosság számba fog menni. Minden egyes részlet néprajzi érdekességet fog szemléltetővé tenni s az országnak minden egyes vidéke érdekesebb vásári típusaival képviselve lesz. A részletes programot már a legközelebbi ülésen végleg megállapítják. Gazdasági jelentőség tekintetében ez a vásár legközelebb áll a lipcsei bucsuhoz, mely minden évben a legnagyobb érdeklődés tárgyává teszi Lipcse városát. Az országos néprajzi vásár kezdeményezője az idegen forgalmi társaság, mely éppen a vásár rendezésével véli leghatásosabban szolgálni az idegenforgalom emelését s a világhíró idegenek figyelmét a magyar fővárosra terelni. E célból a tervezett vásár keretében stilszerűen előkészített néprajzi mutatványok, sokadalmak, cigány-hangversenyek, lakodalmak s egyéb néprajzi vonatkozások látni valók lesznek elhelyezve.

Kérelem. A siketnémák és vakok szegedi intézetének felügyelő bizottsága felkéri mindazokat, akik a múlt évben küldött gyűjtőleveket még ezideig sem küldték vissza, hogy ha csak néhány fillérenyi összeggel vagy anélkül is, azokat mielőbb küldjék vissza, mivel a felügyelő-bizottságnak minden gyűjtőívről el kell számolnia.

Bácskai leányrablás. Két cigány legény uszkocsiztatott el a napokban egy gyönyörűsége, feketeszemű cigányleányt. Rácz Sándor volt a szerelmes cigánylegény, aki napokon át boldogan is élt együtt a Vásárhelyről Bácskába tévedett Rácz Mária-val, az elrabolt szép cigányleánnyal. Szerelmüknek fészket a legény Sztanisicsra akarta megrakni, de szándékát teljesen végre nem hajthatta, mert a cigányleány idejekorán kiröppent a készülő fészkekből. Az eset különben a következő: A Mindszenti főszolgabíró-sághoz jelentették Szegedről, hogy Rácz Mária Mindszenti illetőségű cigányleányt fényes nappal, nyílt utcán, két cigánylegény elrabolta. Erről az esetről jelenti most a vásárhelyi rendőrség a következőket: A vásárhelyi rendőrség a napokban értesült arról, hogy egy Rácz Mária nevű leány szegődött szolgálatba Vásárhelyen. Kiderült, hogy ez a Rácz Mária azonos az eltűnt Rácz Mária-val; a rendőrség ilyenformán kiballgatta s a leány elrablását így adta elő: Szeptember 26-án ment a leány Szegedre, hogy egy aranyfüggőt vigyen a zálogházba. A félháromóra délutáni vonattal vissza akart tenni Vásárhelyre, de az állomáson találkozott nevelő anyjával, Nikolics Rozállal, aki hívta, hogy menjen el ő vele Zomborba, mert ő nem szeret magamenni. A leány a biztatásnak engedett és este 8 órakor megérkeztek Zomborba, ahonnan kocsin Sztanisicsra mentek nevelő anyjának testvérehez, Nikolics Mandához. Ott voltak másnapig s akkor nevelő anyja visszatért férjéhez, nem tudja hova s neki utiköltséget adott a visszatérésre. Neki is indult gyalog az utnak s elért Militicsig. Nem messze volt az állomástól, ahol Rácz Sándor és egy Matyi nevű cigány alkudoztak egy bérkocsissal. Mikor odaért, Matyi cigány kérte, menjen el velük, de ő nem akart, szabadkozott s akkor odament Rácz Sándor is és karjánál betették a bérkocsiba s elvitték vissza Sztanisicsra. Rácz elvett tőle a lakásán 4 koronát, hogy ne tudjon visszaizni, Matyi cigány pedig elment s azóta nem látta. Rácz Sándor magánál tartotta, jól bánt vele, enni adott neki s nem ütötte, csak arra kérte, hogy szeresse. Azután a nevelő anyja megtudta, hogy hol

van s elment érte Sztanisicsra s éppen a községbázára menet, találkozott vele, odaszaladt hozzá s a községházán oltalmat kapott és visszatért Mindszentre, ahonnét nem régen költöztek át Vásárhelyre.

Színház — Irodalom.

Műsor:

Kedd: Orpheus az alvilágban.

Szerda: Kornevillei harangok.

Csütörtök: Gyurkovics lányok (új be-tanulással.)

Péntek: Loute, (vigjáték).

Szombat: Petaud király udvara.

Vasárnap d. u.: Niobe.

„ este: Tót lány.

„Orpheus az alvilágban.” Offenbach bábájom muszikájában gyönyörködünk pénteken este. Milyen más volt a ház hangulata, mint eddig a modern operettek előadása alkalmával! A lágyan zsongó édes melódiák hizelegye ölelték át a szíveket s valami bájos, poétikus hangulatot varázsoltak a közönség sorai közé. Okulhatnának a Parnassus-felé stréberkedő modernek Offenbach zenéjéből, mely nem a pillanatnak van teremtve, hanem az örök időnek. Elismerés illeti Balla Kálmánt, hogy felújította ezt a kedves antikitást és igaz gyönyörűséget szerzett mindazoknak, akik az operettekben is a finomat, az értékeset keresik. Az előadás pompás volt. A zenekar kitűnően működött, ami Kubesch karmesternek meghozta az elismerő tapsokat. Bájos primadonnánk, Lévy Margit feltűmlulta önmagát. Játéka lebilincselően kedves volt, dalai pedig mintha egy édes szavu fülemle csattogott volna, oly behizelgően hatottak. Lányi Edit (Diana) is szerepében nagyon szépen érvényesült. Nagy bájos volt Peterdy Etus mint Cupido. Eddigi szerepléseit összegezve szolgáljon buzdításul, hogy ha tovább is így halad, szép sikerekre van kilátása.

Nagyon szépen játszottak a többi szerepekben: Kantay Teréz, Viola József, kinek kellemes hangját dicséret illeti, Tihanyi Miklós (Jupiter), Áldory László (Orpheus), Virágh Ferenc (Styx Jankó), Vitéz Róbert (Merkur), Czako Vilmos (Mars), Peterdyné Tóváry Anna izléses kosztümjével (Közvélemény) és kellemes hangjával kellemes hatást gyakorolt.

„A viceadmirális.” A szombati operette a jobbak közül való. Van csekélyke meséje is, zenéje pedig, mely különösen a harmadik felvonás fináléjában érvényesül legjobban, nagyon szép. A szereplők kiaknázva a darab minden előnyeit, nagyon hatásosan játszottak. Ugy az összjáték, valamint az egyes és a karénekek dicséretet érdemeltek. Azonkívül a válogatott és izléses jelmezek, az egyes női szereplők csinos toalettjei csak emelték a hatást. Nagyban emelte a ház hangulatát még a függöny felgördülte előtt a zenekar, mely a pompásan lejátszott overture-el nagy tapsban részesült.

A darab lefolyása minden ízében kifogástalan volt. Attérve a szereplőkre, nagyon kellemes kötelességet teljesítettünk, midőn első sorban is egy fiatal és felette bájos kis művésznőnek osztatlan sikeréről akarunk beszámolni. Akinek ez estén a lelkes tapsok hosszú sora jutott, az Peterdy Etuska volt. Mindenkit meglepett az az alakítás, amelyet ez estén nyújtott és a közönség annak hatása alatt őt a legnagyobb dicsérettel halmozta el. A darabban egy árvát személyesi-

tett oly érzéssel, oly bájjal, hogy mindenki elragadtatva gyönyörködött játékában. A fiatal leányka, aki nemcsak a természet által van felruházva minden előnyvel, oly szép hanganyaggal rendelkezik, hogy tőle még nagyon — de nagyon sok szépet várhatunk. Szolgáljon buzdításul, hogy sikerét ez előkelő helyen méltatjuk és adjon minden dicséret szavunk melyet előlegeztünk, lelkesedést szépen indult pályájához. Figyelemmel fogjuk kísérni minden alakítását s meg vagyunk győződve, hogy a mostani dicséretet nem pazaroltuk érdemtelre.

Hogy Peterdy Etuska diadala tökéletes legyen, ahhoz teljes lelkesedéssel és kollegiális jóakarattal járultak a többi szereplők, kiknek arcán is látható volt, hogy örömmel gyönyörködnek fiatal és becézett társnőjük sikerében. Kitűnően játszott valamennyi. Kijutott a tapsból Lévyaynak, Lányinak, akik nagyon szépen játszottak; a férfiak közül Tihanyi Miklósnak, Áldorynak, Czakónak, Violának, és különösen Virághnak. Nagyon hatásos volt Perényi Melánia és Láposy tizes bole- roja. A darabot szerdan megismétlik.

Délutáni előadások. Szombaton délután ifjúsági előadásul Kisfaludynak „A pártitók” című vigjátéka volt műsoron. A darab nagyon gondos előadásban került színre. A szereplők egytől egyig megértették azt, hogy e darabban minden egyes alak jellemzően magyar típus s a melyben bár a mese ma már nagyon naiv, komoly célzatosság is van, s így élethűek voltak alakításaik. Az ifjúság nagyon jól mulatott s annak lelkes hangulata jótékonyan hatott a színészekre, akik felbuzdulva a tapsokon, fokozott lelkesedéssel játszottak. Nagy derűtséget különösen Czako a maszkművész keltett, aki a hebegő kántorból pompás kabinetalakat csinált. Tihanyi Miklós kis szerepében is szépen érvényesült. Nagyon mulattató volt Virágh is sikerült mókáival. A nők közül a szokott kedvességgel játszottak: Peterdy Etus és Geröfy Ilonka. Különösen Peterdy Etuskát tapsolták meg a diákok lelkesen, ami azt sejteti, hogy sok ifju ur sóhajtozhat titokban a szemrevaló kis művésznő után.

Vasárnap délután „Fifin” ment harmadszor Lányi Edittel a címszerepben. A telt nézőtérnek előnyös reflexe volt az az öntudatos és kifogástalan játék, amit a szereplők nyújtottak. Sok tapsot aratott: Lányi, Lévyay, továbbá Tihanyi, Áldory, Czako és Virágh. Radnai Zsuzsika bájos szerepét (szobaleány) Peterdy Etuska játszotta kedvesen és sikerrel, — kellemes hangján előadott dalait sűrű tapsal jutalmazta a publikum.

„Postás fiu és a huga.” Ez a tavaszról már előnyösen ismert kacagtató bohózat töltötte be a vasárnap esti. Félíg telt ház, de hálás publikum előtt folyt le a darab, mely minden bohósága mellett is egy karakterisztikus tanulmány a színpad tarka világából. Birálva az előadást, ez egyszer előtérbe kell helyeznünk a tavalyi társulatot, a mely hatásosabban adta elő e darabot. Ágotai komikumát Vitéz Róbert meg sem közelítette. Ez a látszólag könnyű alakítás nagyon, de nagyon nehéz volt neki. Különösen foghatta fel szerepét, mert az egyes jelenésekben, a hol az egész alakon a kacagtató derűnek kell kidomborodnia, ott olyan arcképet vágott, mint egy trónja vesztett keleti maharadzsa. Ott pedig, ahol természetszerűleg komolynak kellett volna lennie, ott meg színtelen mosolygott. Ami Ágotainál könnyekig kacagtató volt, p. o. az a hires fenyegetés: a máját,

megmarkolom a máját! . . . fel sem tűnt Vitéznél. Szóval Vitéz ha csak a színházi botrány jelenetben nem, ahol elemében volt, de másutt nem ért el semmi hatást. Nagyon sokat kell még tanulnia, hogy ilyen szerepeket alakítson. Hiszen még egy minden pillanatban látható levélhordónak az uniformisát sem tudta hűen utánozni, hát még őt magát!

Partnere Lévy, kinek címére nyomban kiutaljuk a közönség részéről tett ama felszólalást, hogy a jövőben ne csak a publikum páholyban ülő részének játszon, mert rossz néven vették tőle, — ma határozottan vonatottan játszott. Nem írjuk fel ezt azonban hibájául, mert belátjuk, hogy nap-nap utáni szereplésből kifolyólag, másként nem tehet. És ki ennek az oka, — a publikum, amely sajna, csak operettet akar. A drámai személyzet akár fűrdőzni is mehetne, úgy éli a dolce far niente-t, a szegény operettezők pedig kimerülnek a folytonos hajszában. Figyelmébe ajánljuk a szintgyi bizottságnak e tarthatatlan állapotot, de a közönségnek is! Visszatérve a darabra, a többi szereplőt, különösen Virághot, aki pompásan játszott, Gerőfyt, Áldoryt, Czakót, Tibanyit kell még megdicsérnünk. Na, és iktassuk még ide, hogy kitűnőbb „ripacsot“, mint Hérics, már rég nem láttunk a színpadon.

Színházi újdonságok. Pénteken került bemutatásra Loute, a nagysikerű francia bohózat. A darab a legszellemesebb bohózatok egyike, mely az elmúlt télen legvonzóbb műsordarabja volt a fővárosnak. A főszerepet Tarján Irma kreálja. A többi határos szerepeket Gerőfi Ilona, Kantai, Bodroghy Lina, Balla Kálmán, Czako és az immár felgyógyult Szénássy György tölti be. Előkészítleten van: „Petaud király udvara“ Delibes-nek vig operája, amelyben a határos énekszámokat Lányi Edit és Lévy Margit éneklék. Az ismert darabok közül csütörtökön mutatja be a társulat Herczeg Gyurkovits lányait. Mici szerepében Peterdy Etussal fogunk találkozni, aki először próbálkozik meg e szereppel, előreláthatólag teljes sikerrel.

Színházi hírek. Amint értesültünk, Balla Kálmán színházunk igazgatója pár nappal ezelőtt felbontotta Radnay Zsuzskával kötött szerződését. Okul szolgált e tényre az a körülmény, hogy Radnay Zsuzska beteg s így hosszabb időre távol kell maradnia a színpadtól. Színpadunkon nagy veszteséget jelent Radnay Zsuzska távozása, mert benne egy igen tehetséges tagot veszített el a társulat. Bájos játékát minden alkalommal kitűnő elismeréssel honorálta közönségünk s így bizonyára sajnálattal veszi tudomásul távozását. Radnaynál kezdődő szívtárgulást konstatáltak úgy az itteni, mint a fővárosi orvosok s ezért eltiltották a játéktól. Szerepkörét társulatunknak a mai kritikánkban is megdicsért szép tehetségű tagja, Peterdy Etuska veszi át. Eddigi s különösen szombat esti sikerét véve alapul, meg vagyunk győződve, hogy az ezutáni alakításaival csak szaporítani fogja sikereinek számát. — Második hírtünk Balláné Csik Irénnek legközelebb történő fellépését jelzi. Balláné hosszabb ideig ágyban fekvő beteg lévén a nagybecskereki évad óta nem játszott. Egészsége már most azonban teljesen helyre állt, úgy hogy a jövő héten már felléphet. Benne a társulat elsőrendű erőt bír s különösen mint szép hangú énekesnő keltett eddig mindenütt nagy hatást. Balláné egyik nagyon szép alakítása a Bob hercegben van s ezért a fővárosnak ez agyondicsért operettje Balláné fellépte után került csak színre nálunk.

Az angol férfi divat.

A téli szezon beálltával nagy változottságra van kilátása a férfi divatnak. Anglia e tekintetben ismét vezet, mert sikerült neki a franciákkal szemben ismét kezébe ragadni a haegemóniát. Az ottani társadalmi élet, mely annyira különböző a többi európai államokétól, óriási hatással van arra nézve, hogy a divat, amelyet az angol finom ízléssel és előkelőséggel tud követni — miként alakuljon. A gentelmann-nál a kifogástalan külső szoros összefüggésben van a kifogástalan bensővel és a rosszul öltözködés ott bizonyos mértékben a karakterre is vet világot. Hiszen közismert tény, hogy annak idején maga VII. Edward király volt a divat fejedelme, ami azt bizonyítja, hogy a férfi divat mint az előkelőség fontos tényezője, nagy súlyjal bír a társaság életében.

Az angolt e tekintetben is a nyugalom, a higgadság jellemzi, sohasem a piperkódkedés. Ruháját nem hivalkodásból változtatja naponként többször is, hanem hogy egyöntetűvé váljék azzal a millióval, amelybe behajjt lépni.

Rendszerességet követ egész életén át mindenben, rendszerességet tehát a ruházatban is. Innen van az, hogy nem a ruha adja meg neki azt a különös nyugodt előkelőséget, amit napjainkban olyannyira akarunk utánozni, hanem csak egy fontos kiegészítő részét képezi gondolkodás módjából, tetteiből származó előkelőségének.

A téli city-beli életnek megindulásával, amikor ismét megelevenedik a londoni élet és a sok pénzkirály hazatér a híres falkavadászatokról, olyankor figyelhető meg az új divatnak születése.

A legújabb londoni divattudósítások a téli évadra a következő ujitásokról számolnak be.

Fogadóruhák, melyek nappal tartandó kisebb ünnepélyeknél használatnak, sötét szövetből készülnek. Rendszerint az ismert Ferenc-József kabát alakjában, sötét kék, sötét szürke, fekete cheviot posztóból szalag szegélylyel. Ha azonban a ruha kamgarnból készül, úgy a szegélyezés elmarad. A nadrág szintén sötét, csikozott szövetből való. Mellény sötét gyapot, vékony dessinnel. E ruhához magas csukott gallér lesz hordva, széles szegélylyel, fényének azonban nem szabad lennie. A nyakkendő hozzá sötétszínű selyem, önkötő, gyöngyszínű keztyű, gombos lakk cipők.

Báli öltöny ezidén is kizárólag a frakk. Smoking a bálokról, ebédekről számúzve van. A frakkgallér selyem revers-el van díszítve, és fénytelen posztóból készül. Hozzá fehér mellény lesz viselve két sor arany, vagy gyöngyház gombbal fehér piquethől. A sima, vagy legfeljebb egyszerűen recézett kemény ingplastronban arany gombok hordandók, amelyek azonosak a mellényen és a kézelőn levő gombokkal. Gallér magas, csukott. Nyakkendő fehér battist vékony bordákkal. A fogadószozáig selyemmel bélelt könnyű raglán-köppeny van a vállra vetve.

Társaság, jour és clubb öltözet a fénytelen gyapjuszerű cheviot-szövetből készült „smoking“. Ez öltözetben való megjelenésnek csak ott van helye, ahol az illető már bizalmasa annak a körnek, amelyben megjelenik. Theatre paréé-n és premiereken kívül a színházban is helye van a smokingnak, de ilyenkor csakis fekete mellénnyel. A smoking gallérja fekete selyemmel van tel-

jesen beborítva, ugyszintén a bélése is nyers selyem. Gomb nincsen rajta, a zsebeknek pedig nincsenek fülei.

A mellény ugyancsak cheviot-ból készül egy vagy kétsorosán 3 gombbal. A smokinghoz csapott fehér gallér lesz hordva, fekete csokornyakkendővel. Ingplastron sima és keményre vasalt. Kézelő fehér, láncos gombokkal.

Utcai öltözetek kockás gyapotszövetekből készülnek, barna, szürke, sötét színekben, zsakett vagy zakko formában. A kabátujjak harangalakban végződnek a széles tarka kézelők kényére. Derékban a sakkó némileg testhez áll. Az ily öltözetekhez csapott (áthajlitott) gallér lesz hordva, keskeny tarka nyakkendővel. A kalap puha gyapotból való. Cipők sima bőrből fűzősek.

A téli kabátok sötétszínű posztóból készülnek. Formájuk még hasonlít a tavalyi raglánokéhoz, azonban a már azoknál jóval keskenyebb lépett a divatba. Legdivatosabbak a fénytelen szövetből, szolidan szélesedő, térden alul érő kabátok. A hátán még alkalmazva van a szalagszerű levarás keskeny csikokban. A bélés részint kockás gyapot sötét színben, részint fénytelen selyem. E ruhadaraboknál a sötétszürke és az acélkék szín az uralkodó. A téli kabátokhoz fénytelen keménykalap, vagy fénytelen posztó cylinder lesz hordva. A kabátgallér a szövetből készül.

Ezek röviden az általános használatra szánt öltözeteknek rövid leírásai.

Ujdonságot képeznek azonban az idén azok a mellények, amelyek az előkelő londoni férfi világban nagy kelendőségnek örvendenek. Az ugynevezett „New Shooting Coat“ mellények kárózott vastag Norfolk gyapotból készülnek, magas csukással, kétsorosán. Színtük világos szürke alap, tengerzöld nagy kockák, piros, zöld, sárga kárókkal. A gombok bőrrrel vannak bevonva. E mellények, melyek eleinte csak a vadászatok részére készültek, oly kedvező fogadtatásra találtak, hogy azokat minden alkalommal használják zsakett és sakkó öltözetekhez. A ruházatnak fontos alkatrészét képezik a nyakkendők. Uralkodó forma az ugynevezett önkötő (Selbstbinder). A szalag keskenyen lesz csokorba kötve és közepén egy valódi gyöngy, vagy gyémánttűvel átszurva. Önkötő tarka színekben csakis az utcán lesz viselve, zárt helyeken, clubbokban, felolvasásoknál fekete selyem nyakkendőt kell felvenni, zsakett öltönyökhöz a fehér fénytelen selyem, vagy battiszt nyakkendő azonban szintén nagyon divatos. Keztyűk gyöngyházszínű glaze bőrből készülnek, magas gombolással. Divatos azonban utcai toaletthez a két gombos sárga keztyű széles varrással. Az idei évad uralkodó illatszere a chipre. Előkelő gavallér azonban csak nagyon keveset csepegtet kabátjának bélésére. A zsebkendő ment minden illatszertől.

A fehérnemű hófehér battiszt, kemény kézelővel. A monogramm a plastron bal alsó részébe van himezve. Gallér és kézelő az inggel egybe van varrva. Zsebkendők erős vászomból készülnek minden szegély nélkül á-jour bevarással.

Ezeket a változásokat mutatja az idei divat, mely célszerűség, egyszerűség és olcsóság tekintetében bizonyára örömet fog okozni a divatos fiatalágunknak.

Müller Gyula.

Mindenki szívesen díszíti lakását szeretettei nagyobb szabású fényképeivel. Ez a legalkalmasabb s legolcsóbb alkalmi meglepetés vagy karácsonyi ajándék. Örömet fogadja bárki az ilyen meglepetést akkor is, ha kedves halottait örökíti meg a nagyobb szabású fénykép. Kit csak egy parányi fénykép is emlékeztet kedves halottaira, ne mulassza el azt nagyítani.

Schön Adolf könyvkereskedése 7 koronáért vállal ily nagyításokat igen szép bromezllst kivitelben passepartout-val együtt. *—1

HIRDETÉSEK.

1905. szám.

kig. 1903.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye Káty község képviselőtestületének 1902. évi 32/közgy. 1902. szám alatt hozott határozata értelmében Káty község tulajdonát képező 51. ö. i. számú házhelyén a régi épületnek vállalkozó által leendő lebontása mellett egy új községháznak építését és a jegyzői laknak kijavítását elhatározván, annak árlejtés útján való kiadása Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalának f. évi október hó 21. én 34320/alisp. 1903. számú rendelettel elrendeltetett, — felhívának mindazok, kik ezen építésre vállalkozni szándékoznak, hogy az előirányzott 36.056 kor. 58 filléres összeghez képest 10% nyi bánatpénzzel vagy óvadékképes értékpapírokkal felszerelt zárt írásbeli ajánlatukat **folyó évi november hó 30-ig** bezárólag a községi bíró kezébe letenni kötelesek, mert a később érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államépítészeti hivatal által felülvizsgált és megállapított részletes építési tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a községi jegyzői irodában naponta a délelőtti órákban közszemlére vannak kitéve s mindenki által megtekinthetők.

A határidőig beérkezett zárt írásbeli ajánlatok a képviselőtestület által tárgyalatni fognak, miről ajánlattevők írásbelileg értesítve lesznek.

Kátyon, 1903. évi november hó 5-én.
Szaich Gyula, Tyószity Szeván,
jegyző. 3—2 bíró.

766. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1903. évi V. 1155. számú végzése következtében hivatalból képviselt Kaszír Emil budapesti lakos javára Fischer Samu zombori lakos ellen 114 kor. 85 fill. és járuléka erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2701 kor. 60 filléres becsült üzletárú, borok és butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 1155. 1903. számú végzése folytán 114 kor. 95 fill. tőkekövetelés, ennek 1903. évi november hó 21. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 48 kor. 60 filléres bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós üzletében s lakásán leendő eszközzésére 1903. évi december hó 4-ik napjának délelőtti 9 óráig határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1903. évi november hó 10. én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

20020. sz.

1903.

Villatelek eladási hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező Palics fürdő területén fekvő u. n. „régii gyümölcsfa kert“-ből 800—1000 □ öles parcellákra felosztott 37 telek

villatelkekül

folyó évi november hó 21-én d. e. 9 órakor a helyszínén 10 évi törlesztés mellett nyilvános árverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár □ ölenként 2 kor., bánatpénz 200 kor., mely összeg az árverés leltése után a vételár 10% ára egészítendő ki, egyéb feltételek a gazdasági ügyosztályban megtudhatók.

Szabadkán, 1903. november 4-én.

2—2

A városi tanács.

733. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1903. évi V. 885. számú végzése következtében dr. Scheer Armin zombori ügyvéd által képviselt Kerületi takarékpénztár r. t. Maros-ilye javára dr. Drakulits Pál zombori lakos ellen 1100 kor. és járuléka erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3560 koronára becsült kocsis, lovak és ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 885/5. 1903. sz. végzése folytán 711 kor. 80 fill. tőkekövetelés, ennek 1903. évi november 2. napjától járó 6% kamatai erejéig Zomborban adós lakásán leendő eszközzésére 1903. évi november hó 28-ik napjának délelőtti 11 óráig határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1903. évi november hó 6-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Másolat másolata.

Magy. kir. belügyminiszter. 1626. V—d kih. szám. Bács-Bodrog vármegye közönségének Zombor. — Radó Adolf borkereskedő bácsmartonosi lakos ellen mesterséges bor forgalomba hozatala miatt folyamatba tett kihágási ügy vádlott felebbezése folytán fölülvizsgáltván, a következő III. foku ítélet hozott. A vármegye alispánja által 1899. évi július hó 13. napján 125. kih. sz. alatt a zentai járási főszolgabírája elsőfoku ítéletének helybenhagyásával hozott másodfoku büntető ítélete indokainál fogva helybenhagyatik oly kiigazítással, hogy vádlott 112 frt 80 kr, illetve 225 kor. 60 fillér nem birságolási díj, hanem borvizsgálati díj címén marasztaltatik el s a hiányzó bormennyiség megtérítendő értékéből a megvizsgálás céljából kivett 7. minta (28. l.) értéke levonandó, végül pedig, hogy hírlapilag csakis ezen harmadfoku ítélet teendő közzé. Miről a vármegye közönsége 1902. évi március hó 24. napján 151/kih. sz. alatt kelt alispáni jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítettik. — Budapest, 1902. évi augusztus hó 2-án. A miniszter meghagyásából: dr. Sélley s. k., miniszteri tanácsos. A másolnt hitelül: (P. H.) Szaich Lajos s. k., vármegyei kiadó.

A másolat másolata hitelül:

Wild Lipót,
szolgabírói kiadó.

Rohonczy Gida

Törökbecse gyöngyszigeti telivér ménes telepén (Bácsföldvár mellett) megtekinthető és eladó egy 3 éves sárga

„Világos“ nevű telivér fedező mén (apja Xaintreilles, anyja Vileur). Ára 600 forint.

3—1

SZTRILICH és HERCZOG

ZOMBOR, Nemesmiliticsi-utca 285—286. szám. Saját ház.

Ajánlják Zombor város és vidéke nagyérdemű közönségének szíves figyelmébe

raktárunkon levő és elegánsan kiállított

fődeles és nyitott, új és használt hintóikat,

továbbá

közönséges és szekér kocsijaikat.

Minden e szakmába vágó munkák olcsón és jutányosan készíttetnek.

Régi hintók becseréltetnek.

3—1

Tisztelettel

SZTRILICH és HERCZOG.